

TOELICHTING

Testament

Deze toelichting is bedoeld om de inhoud van het testament in begrijpelijke taal uit te leggen. Het testament zelf blijft juridisch leidend. Deze toelichting is slechts een hulpmiddel.

Waar u in deze toelichting “Optie A” en “Optie B” ziet, betreft het keuzemogelijkheden. In uw testament is één van beide opties opgenomen.

Algemeen

Herroeping

Met dit testament worden alle eerder gemaakte testamenten herroepen. Alleen dit testament geldt.

Rechtskeuze

U kiest ervoor dat Nederlands recht van toepassing is op uw nalatenschap. Dat geldt zowel voor de vraag wie erft als voor de afwikkeling. Het is mogelijk dat deze keuze in het buitenland niet wordt erkend.

Gelijkstelling huwelijk en geregistreerd partnerschap

Overal waar in het testament iets wordt geregeld voor het huwelijk, geldt hetzelfde voor een geregistreerd partnerschap. Tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.

Plaatsvervulling en aanwas

Als een erfgenaam (niet zijnde uw partner) vóór u overlijdt, treden diens afstammelingen in zijn of haar plaats. Dit heet plaatsvervulling. Plaatsvervulling gaat vóór aanwas (het verdelen van het erfdeel over de overige erfgenamen).

Uitsluitingsclausule

Alles wat iemand uit uw nalatenschap ontvangt, valt niet in een huwelijksgemeenschap en wordt niet verrekend op grond van huwelijkse voorwaarden of een samenlevingsovereenkomst. Dit beschermt de erfenis als de verkrijger gaat scheiden. Er zijn twee varianten mogelijk:

Optie A – Milde uitsluitingsclausule

Bij de milde variant gelden drie uitzonderingen op de uitsluiting:

Vertering: als de verkrijger tijdens het huwelijk of de samenleving een deel van de erfenis heeft uitgegeven aan het dagelijks leven, dan geldt de uitsluiting niet meer voor dat deel. Er ontstaat dan ook geen vergoedingsrecht. Dit voorkomt discussie over geld dat al is opgegaan aan boodschappen of andere gezamenlijke uitgaven.

Overlijden: als het huwelijk of de samenleving eindigt door overlijden (dus niet door scheiding), mag de erfenis alsnog worden betrokken in de verdeling of verrekening. Maar alleen als aan een aantal voorwaarden is voldaan. De belangrijkste zijn: er mag geen echtscheidingsprocedure lopen, de partners moeten nog samenwonen, het vermogen van de partner moet positief zijn, en de partner mag niet onwaardig zijn om te erven. Deze

regeling zorgt ervoor dat de langstlevende partner van uw erfgenaam niet wordt benadeeld als het huwelijk goed was, maar wél wordt uitgesloten als de relatie al was beëindigd.

Zaaksvervangings: als de verkrijger met de erfenis een nieuw goed koopt, blijft de uitsluiting gelden mits meer dan de helft van dat goed met uitgesloten vermogen is betaald.

Optie B – Harde uitsluitingsclausule

Bij de harde variant is de uitsluiting strenger. De erfenis valt nooit in een huwelijksgemeenschap en wordt nooit verrekend, ook niet bij overlijden van de verkrijger of diens partner. Er is dus géén uitzondering voor de situatie dat het huwelijk door overlijden eindigt.

Er geldt wel dezelfde uitzondering voor vertering als bij de milde variant: als de verkrijger een deel van de erfenis heeft uitgegeven aan het dagelijks leven, geldt de uitsluiting niet meer voor dat verteerde deel en ontstaat geen vergoedingsrecht.

Ook de zaaksvervangings is gelijk: als met de erfenis een nieuw goed wordt gekocht, blijft de uitsluiting gelden mits meer dan de helft met uitgesloten vermogen is betaald.

Het verschil in het kort: bij de milde clausule kan de partner van uw erfgenaam bij overlijden nog meedelen in de erfenis (onder voorwaarden). Bij de harde clausule kan dat niet. De harde clausule biedt dus maximale bescherming van de erfenis, maar kan bij overlijden van de verkrijger nadelig uitpakken voor diens partner.

Ongehuwd samenwonen – uw partner erft

Erfstelling

Als u op het moment van overlijden samenwoont met uw partner (en een notariële samenlevingsovereenkomst heeft), is uw partner uw enige erfgenaam. Uw partner erft dus uw gehele nalatenschap.

Legaten aan kinderen

Laat u ook kinderen achter, dan krijgen zij een geldvordering (legaat) op uw partner. De hoogte van die vordering is gelijk aan het erfdeel dat zij zouden hebben gekregen als zij samen met uw partner erfgenaam waren geweest. Uw partner erft dus alles, maar is aan ieder kind een geldbedrag schuldig.

Als een kind vóór u is overleden maar zelf afstammelingen heeft, treden die afstammelingen in de plaats van dat kind.

Vaststelling van de bedragen

Binnen één jaar na uw overlijden moet bij de notaris een akte worden opgemaakt waarin de bedragen worden vastgelegd. De waardering van de nalatenschap gebeurt in onderling overleg. Komen de betrokkenen er niet uit, dan stelt de kantonrechter een of meer deskundigen aan.

Opeisbaarheid

De geldvorderingen van de kinderen zijn pas opeisbaar bij het overlijden van uw partner. Uw partner kan dus rustig in de woning blijven wonen en het vermogen gebruiken. De vorderingen worden wél eerder opeisbaar in de volgende situaties:

Faillissement of schuldsanering: als uw partner failliet gaat, surseance aanvraagt, onder de schuldsanering komt of als er beslag wordt gelegd op meer dan de helft van het vermogen.

Curatele of bewind: als uw partner onder curatele of bewind wordt gesteld, maar alleen als de curator of bewindvoerder vindt dat de verzorging van uw partner daardoor niet in gevaar komt.

Hertrouwen zonder voorwaarden: als uw partner trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat zonder huwelijkse voorwaarden die uitsluiting van gemeenschap en verrekening bevatten.

Eigen bijdrage of uitkering: als uitbetaling van de vorderingen leidt tot een lagere eigen bijdrage voor zorg of een hogere uitkering. De vorderingen worden dan alleen opeisbaar voor zover dat daadwerkelijk voordeel oplevert. Kosten van particuliere zorg leiden niet tot opeisbaarheid.

In de gevallen onder curatele/bewind, hertrouwen en eigen bijdrage kan uw partner de opeisbaarheid voorkomen door voldoende zekerheid te stellen.

Rente

Over de geldvorderingen is in beginsel geen rente verschuldigd, tenzij uw partner en het kind samen anders afspreken.

Als er geen renteafspraak wordt gemaakt binnen de aangiftetermijn voor de erfbelasting (of als zo'n afspraak fiscaal niet wordt erkend), dan geldt automatisch een rente gelijk aan het percentage dat in de Successiewet is opgenomen. Uw partner krijgt dan tevens het vruchtgebruik van de vordering, zodat per saldo géén rente hoeft te worden betaald. Dit is een fiscale techniek om de erfbelasting zo laag mogelijk te houden.

De rente is pas opeisbaar op hetzelfde moment als de hoofdsom (dus in principe bij overlijden van uw partner).

Betalingen

Als uw partner tussentijds bedragen betaalt, worden die eerst in mindering gebracht op de rente en daarna op de hoofdsom. Uw partner mag altijd eerder aflossen.

Gehuwd of geregistreerd partnerschap

Als u op het moment van overlijden gehuwd bent of een geregistreerd partnerschap heeft, dan geldt de wettelijke verdeling. Dat betekent dat uw partner alle goederen krijgt en uw kinderen een geldvordering op uw partner. De regels over opeisbaarheid en rente (zie hierboven) zijn dan ook van toepassing.

Uw kinderen hebben in dat geval géén wilsrechten. Wilsrechten geven kinderen normaal gesproken de mogelijkheid om bepaalde goederen op te eisen als de langstlevende hertrouwt. U heeft die rechten bewust uitgesloten.

Aanvullende erfstelling

Als uw partner niet erft (bijvoorbeeld door vooroverlijden), dan erven uw kinderen, in gelijke delen. Overlijdt een kind ook vóór u, dan treden diens afstammelingen in de plaats.

Als ook uw kinderen niet erven en u geen partner achterlaat, wordt uw nalatenschap in tweeën verdeeld:

De ene helft gaat naar de wettelijke erfgenamen van uw partner (alsof uw partner tegelijk met u zou zijn overleden). Dit geldt alleen als u binnen één jaar na uw partner overlijdt, in diens nalatenschap bent opgetreden als erfgenaam en uw partner ten minste dertig dagen heeft overleefd.

De andere helft gaat naar uw eigen wettelijke erfgenamen.

Als een van beide groepen niet opkomt, wast diens deel aan bij de andere groep.

Voorschieten belasting

Uw kinderen krijgen geldvorderingen die pas later opeisbaar zijn, maar moeten daar nu al erfbelasting over betalen. Uw partner is verplicht die belasting renteloos voor te schieten. Verrekening vindt plaats zodra de kinderen de vrije beschikking krijgen over hun vordering.

Inkortingsvolgorde en legitieme

Als de nalatenschap niet groot genoeg is om alle aanspraken te voldoen, wordt eerst de verkrijging van uw partner ingekort. De legitieme aanspraken van uw kinderen (het wettelijke minimumdeel) zijn pas opeisbaar na het overlijden van uw partner.

Als een kind de erfenis verwerpt en tegelijkertijd aanspraak maakt op de legitieme portie, treden diens afstammelingen niet in de plaats als erfgenaam of legataris. Het verworpen deel komt dan toe aan uw partner. Dit voorkomt dat een kind de erfenis verwerpt om vervolgens via een omweg toch meer te krijgen.

Voorwaarde voor verkrijging door partner en diens familie

Alle beschikkingen ten gunste van uw partner (en diens familie die niet ook uw familie is) gelden alleen als uw relatie op het moment van overlijden nog intact was. Was er sprake van een scheiding, een scheidingsprocedure of een beëindiging van de samenleving, dan erft uw partner niet.

De samenleving geldt als beëindigd als u niet meer op hetzelfde adres staat ingeschreven, als u schriftelijk bent overeengekomen de relatie te beëindigen, als een van u dat per aangetekende brief heeft aangegeven, als u de gemeenschappelijke goederen heeft verdeeld, of als een van u met een ander is getrouwd.

Een onderbreking van de samenleving door omstandigheden buiten uw wil (zoals opname in een verpleeghuis) geldt niet als beëindiging.

Dertig-dagen-clausule

Als een erfgenaam binnen dertig dagen na u overlijdt, wordt die persoon geacht tegelijk met u te zijn overleden. Die persoon erft dan niet uit uw nalatenschap. Dit voorkomt dat uw bezittingen twee keer kort achter elkaar vererven (en twee keer erfbelasting wordt geheven).

Executeur

U heeft uw partner benoemd als executeur. De executeur regelt de uitvaart en beheert de nalatenschap: schulden betalen, legaten uitkeren en de boedel afwikkelen. Als uw partner deze taak niet kan of wil aanvaarden, is er een opvolgend executeur aangewezen.

Bevoegdheden

De executeur mag goederen verkopen om schulden te betalen, zonder toestemming van de overige erfgenamen. De executeur vertegenwoordigt de erfgenamen en mag ook als wederpartij optreden. De executeur mag een andere executeur aan zich toevoegen of in zijn plaats stellen, en mag een boedelnotaris aanwijzen.

Tot het beheer behoort ook het verwijderen of aanpassen van uw online profielen en accounts, en het innen van eventuele tegoeden op cryptorekeningen.

Boedelbeschrijving

De executeur moet binnen negen maanden na uw overlijden een boedelbeschrijving opmaken met een overzicht van de schulden. De erfgenamen ontvangen hiervan een afschrift.

Rekening en verantwoording

De executeur legt jaarlijks en bij het einde van zijn taak rekening en verantwoording af aan de erfgenamen. De executeur ontvangt geen loon, maar gemaakte onkosten worden vergoed uit de nalatenschap.

Professionele hulp

De executeur mag deskundigen inschakelen (zoals een notaris of accountant). De kosten daarvan komen ten laste van de nalatenschap, mits de inschakeling redelijk was.

Einde executele

De taak van de executeur eindigt als de werkzaamheden zijn voltooid, bij overlijden of faillissement van de executeur, of als de kantonrechter hem ontslaat.

Vrijstelling van inbreng

Uw kinderen hoeven schenkingen die u tijdens uw leven heeft gedaan niet in te brengen in de nalatenschap. Dat betekent dat eerder geschonken bedragen niet worden afgetrokken van hun erfdeel, tenzij u bij de schenking uitdrukkelijk anders heeft bepaald.

Voogdij

Als door uw overlijden moet worden voorzien in de voogdij over uw minderjarige kinderen, heeft u een voogd benoemd. Er is ook een opvolgend voogd aangewezen voor het geval de eerste voogd niet beschikbaar is. Het is uw wens dat uw kinderen zo veel mogelijk samen in één gezin opgroeien. De kosten van opvoeding en verzorging komen ten laste van het inkomen en zo nodig het vermogen van de kinderen.

Bewind over verkrijgingen door minderjarigen

Alles wat een verkrijger uit uw nalatenschap ontvangt terwijl die persoon jonger is dan 24 jaar, valt onder bewind. Het bewind duurt tot de verkrijger 24 jaar wordt (of tot diens eerdere overlijden). Dit bewind beschermt het erfdeel van jonge erfgenamen.

Bewindvoerder

U heeft bewindvoerders benoemd. De later genoemde treedt pas op als de eerder genoemde niet beschikbaar is. De bewindvoerder ontvangt geen beloning.

Bevoegdheden

De rechthebbende mag zelf alleen dagelijkse handelingen verrichten en urgente zaken regelen. Voor alle overige handelingen die het vermogen raken, is medewerking of toestemming van de bewindvoerder nodig.

De bewindvoerder mag zonder toestemming van de rechthebbende of de kantonrechter beschikken over de goederen en de nalatenschap verdelen. De bewindvoerder is niet aansprakelijk voor waardedaling van beleggingen als hij te goeder trouw heeft gehandeld, en ook niet voor negatieve rente op bankrekeningen.

De bewindvoerder heeft het stemrecht op aandelen en andere vermogensrechten. De bewindvoerder moet de goederen verzekeren tegen gebruikelijke risico's.

Uitkering van vruchten en vermogen

De opbrengsten (vruchten) van het vermogen worden aan de rechthebbende uitgekeerd voor zover de bewindvoerder dat nodig acht voor het levensonderhoud. Niet-uitgekeerde vruchten blijven onder het bewind. In bijzondere omstandigheden mag de bewindvoerder ook bedragen uit het vermogen zelf beschikbaar stellen.

Deze toelichting is opgesteld als hulpmiddel bij het lezen van het testament. Bij tegenstrijdigheid tussen deze toelichting en het testament, geldt het testament.